

Berila Jugoslovanskega Odbora iz Italije

BOZZOVICO

POŠILJA : IVAN UČENIKOV - KAIRO, RUE MANSHAET EL MAHRANI ŠT. 5

Srednji vrhod

Št. 40

25. julija 1942.

Italija - brlog moralnih propalic

V strašnem, nepopisnem trpljenju je danes izenačen ves slovenski narod v zasužnjeni Evropi. Prusijaški razbojniki so našli svojega vrednega učenca v strahopetnem laškem plemenu. Divjaštva nebrzdane in do temeljev pokvarjene laške soldateske v vseh predelih nesrečne Slovenije lahko primerjamo samo še s prusijaškim vandalizmom v posameznih delih poteptane Evrope. Vsak dan nam prihajajo nove vesti o strahovladni, ki je zajela vso slovensko zemljo. Množenstveno ubijajo Slovence, rušijo njihove lepe domačije, požigajo cele vasi, posiljujejo naša dekleta in žene, na tisoče in tisoče mirnih vaščanov odvajajo v koncentracijska taborišča, kjer jih mučijo do smrti.

Sliko sedanjih strahot, ki jih preživlja slovenski narod, nudi zlasti spomenica, ki so jo naslovila slovenska dekleta ženi ameriškega predsednika Roosevelta. Ta spomenica je kljub nepremostljivim zaprekam in velikim težavam dosegla svobodno tujino in tudi naslovljenko.

Kakor v vseh zasadenih predelih Evrope, tako se je tudi v Ljubljani dogajalo, da so se laški vojaki in častniki poskušali z vsemi sredstvi dobrikati slovenskim dekletom. Dogajalo se je, da so pri nekaterih, ki so verjele sladkim besedam laških pohotnežev, dosegli svoje namene s podlimi in nečastnimi obljubami, ki so toliko vredne, kakor vsaka druga obljuba tega laznjivega in ničvrednega laškega plemena. Člani narodnih organizacij v Ljubljani so tako dekleta, ki so kljub neštevilnim izkušnjam, zašla v krčela laških moralnih propalic, primerno opomnili. Prvi opomin je bil, da so nedostojnim slovenskim dekletom, ki tvorijo - k sreči - med slovenskimi dekleti malenkostne izleme, ostrigli lase na balinc. Če tudi ta opomin ni pomagal, so uporabljali tudi še druga izdatnejša sredstva, kar pa se je zgodilo samo v enem slučaju.

Na ta način so člani slovenskih narodnih organizacij zaščitili čast slovenskih deklet in žena. Ali laška pokvarjenost je neomejena in njihova pohotnost penasitljiva. Ko so častniki in vojaki laške soldateske uvideli, da jim slovenski fantje temeljito kvarijo račune, so pričeli oboroženi udirati v nočnih urah v stanovanja mirnih meščanov in z grožnjami prisilili slovenska dekleta, da gredo z njimi v vojaške nočne lokale, čeravno je vsako kretanje civilistov v nočnih urah najstrožje prepovedano. V nekaterih slučajih je pri takih nočnih lovih prišlo do upravičenega obračunavanja z laškimi banditi, ki je navadno končalo s figarskim begom napadalcev. Seveda se je pri tem vsa zloba laške justice vrgla na tiste, ki so branili slovenska dekleta. Laške civilne in vojaške oblasti dajejo vso potuho laškim cizanskim pritepecem. Kljub vsemu pa so po nekaj krepkih izkušnjah udiranja v stanovanja prenehala.

Laški mestni poveljnik v Ljubljani je nato zahteval od Mestne občine ljubljanske, da mu preskrbi 45 slovenskih deklet, češ, da njegovi vojaki ne morejo biti brez tega. Zahteval je dekleta v starosti od 18 do 22 let. Tudi to je bil eden izmed vzrokov, da je odstopil prejšnji ljubljanski župan.

Teh 45 slovenskih deklet je poslalo spomenico soprogi predsednika Roosevelta, ki med drugim pravi tudi tole: "Slovenska dekleta smo svoja bedna življenja takorekoč zaključila. Ali v imenu ostalih slovenskih deklet in žena najodločnejše protestiramo proti barbarskemu nasilju, ki ga laška soldateska izvaja nad slovenskimi dekleti in ženami. Vedite, da sediščni laški pokvarjenci množestveno posiljujejo slovenska dekleta in to na načine, ki jih ni mogoče izraziti v dostojni družbi. Žeblji in bajonetni so v mnogih slučajih laški banditi deflorirali mlada slovenska dekleta, rezali jim prane bradavice in jih mučili na najogabnejše načine."

Spomenica zaključuje z ugotovitvijo, da je popolna moralna propast zajela ves laški narod. Pri tem slovenska dekleta naglašajo, da ni prav nobene razlike med zločinskimi fašizmom in ostalimi laškimi tolovaji.

Ta spomenica, ki je ena sama obtožba celotne laške rase, polna strahot in sramote, bo gotovo definitivno zaprla usta vsem tistim laškim kričačem v Ameriki, ki jih vodi grof Sforza in ki poskušajo z lažmi in zavajanjem resnice, prepleškati laška grozodejstva pred ameriško javnostjo. Dejanja so pač pomembnejši dokaz, kakor pa vsa jalova protifašistovska kokodakanja.

O laškem pravosodju, ki se v Sloveniji naravnost sadistično izživlja, nudi najlepši dokaz obsodba profesorja ljubljanskega vseučilišča, g. dr. Borisa Furlana. Ta naš narodni delavec je zapustil Ljubljano okrog 20. marca 1941. in nekaj dni nato tudi Jugoslavijo. Še pred narodno revolucijo 27. marca 1941 je bil v Carigradu. Laško vojaško sodišče pa ga je obsodilo na smrt in to na podlagi čl. 4. odredbe z dne 3. okt. 1941. Obsodili so ga torej na podlagi odredbe, ki je bila uveljavljena polnih 6 mesecev potem, ko obsojenca sploh ni bilo na območju, kjer ta odredba velja. Še lepše pa je to, da povdarja utemeljitev obsodbe da "je v Ljubljani, v nedoločenem času do decembra 1941 pripadal v vodilnimi nalogami, skupno z Golobom Romanom prevratni združbi OSVOBODILNE FRONTE, katere namen je, da nasilno spremeni politično, socialno in gospodarsko ureditev države". Če se ne motimo je bil dr. Boris Furlan že julija ali avgusta 1941 v Ameriki. Kako je mogel potemtakem voditi do "decembra 1941" OSVOBODILNO FRONTO v Ljubljani, to uganejo lahko samo laški možgani, kakor smo dejali že v zadnji številki našega lista.

Prav nobenega razloga nimamo dvomiti, da so tudi ostale množestvene smrtne obsodbe laškega pravosodja po vsej Sloveniji oprte na takih in podobnih dokaznih temeljih. Tudi s to obsodbo morajo naši narodni delavci seznaniti ameriško javno mnenje, da se bodo laški zločini pokazali pred vsem svetom v vsej svoji nagoti.

MAŠČEVANJE NE BO IZOSTALO...

A.F.I. poroča, da je četniško gibanje v vsej Julijski Krajini zavzele tako širok obseg, da povzroča italijanskim varnostnim oblastem še dalje več preglaiv. Na drugi strani ugotavlja A.F.I., da Lahi v svojih maščevalnih ukrepih naprav mirnemu slovenskemu civilnemu prebivalstvu postopajo z enakimi grozovitostmi, kakor njihovi prusijaški gospodarji.

Iz verodostojnih virov poročajo, da so v Istri in Reški dolini Lahi popili večino prebivalstva v naslednjih vaseh: Sv. Matej, Mladenici, Blžici, Jurasi, Siroli, Brnasi, Siroki, Marčelje, Glavica in Soršin (Vasi in naselja v Kastavščini pri Sušaku). Ostale prebivalce, zlasti žene in otroke ter starce so Lahi odvedli v koncentracijska taborišča. Vse hiše so pokončali do temeljev. Imetja prebivalcev so konfiscirali.

V Ilirski Bistrici so bili ubiti trije italijanski častniki. Zato so Lahi popolnoma pokončali šest vasi, postrelili 80 Slovencev, ostalo prebivalstvo pa odvedli v koncentracijska taborišča.

Uradni zavezniki krogi smatrajo, da zasleduje sistematično preganjanje slovenskega prebivalstva v Julijski Krajini končni cilj, po katerem naj bi se vse slovensko in hrvaško prebivalstvo Julijske Krajine popolnoma iztrebilo. Kot vzorec za tako peklenško delo laških razbojnikov, služi primer, ki ga izvajajo Prusijaki na zasadenem Gorenjskem in Spodnjem Štajerskem. Vkljub strašnemu preganjanju slovenskega prebivalstva, pa narašča organizirani upor z dneva v dan. Na Snežniku, na Nanosu, na Kolku in Čavnu, v Trnovskem gozdu, v Črnovrških in Idrijskih hribih, na Cerkljanskem in Tolminskem, na Kobariškem in Bovškem deluje na tisoče in tisoče slovenskih četnikov in po ocenitvah nekaterih slovenskih četnikov, ki so pred (Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje s l.strani)

nekaj dnevi dospeli v vrste gen. Mihailovića, mislijo, da znaša njihovo število nad 25.000 slovenskih fantov. Iz istih virov poročajo nadalje, da se tudi v Istri formirajo hrvaške četniške edinice, ki so zlasti aktivne ob Kvarneru, na Učki gori. v okolici Buzeta in v Čičeriji.

Na Notranjskem, zlasti v Logaškem Srezu, v cerkniških in starotrških gozdovih operirajo druge četniške formacije, ki zlasti nevarno ogražajo želez-

niško progo Ljubljana-Postojna.

Iz vsega tega sledi, da so vsi Jugoslovani danes združeni proti vsem sovražnikom, ki so si nadeli nalogo, da iztrebijo Slovence.

Ali prišel bo čas, ko bodo vsi ti zločini sto-krat poplačani. To bo čas, ko bo beseda usmiljenja za nekaj časa pozabljena. Naj dobro pomni vsi ti številni razbojniki, da slovenska pest še ni strta in ko bo zamahnila, bo zaleglo enkrat za vselej.

Ura maščevanja je blizu.

PRAVA BESEDA OB PRAVEM ČASU IN NA PRAVEM MESTU

Amerika je najbolj prepričevalen dokaz prostorne, narodne in politične solidarnosti ogromnih razsežnosti. Kljub temu so se tu pojavile skupinice hrvaških in srbskih izseljencev, ki jih sestavljajo skoro sami "voditelji" s separatističnimi cilji samohrvaštva in samosrbstva. To so ozki ljudje, nedorasli velikega časa, ki ga preživljamo. Tem je JUGOSLOVANSKA NARODNA ODBRANA V ARGENTINI povedala tole:

JUGOSLOVENSKA NARODNA ODBRANA U ARGENTINI smatra za potrebno da izjavi slijedeće:

1. Mi osuđujemo kao beskorisno, štetno i neoportuno pokretanje polemike o budućem uređenju naše Države. Takav rad u danima kada i najdivergentnije socijalne, vjerske i političke struje napuštaju svoju programatičnu borbu, da bi se svi složno i zajednički bacili na odbranu slobode čovječanstva uopšte, kratkovidan je, tjesnogrudan i nepatriotski.

Mnoge jugoslovenske iseljenike istorija, pa i najnovija, kao da nije naučila ničemu. Oni, izgleda, nisu svjesni da takvim radom nastavljaju nastojanje Berlina, Rima i Pešte, koji su utrošili silan novac i silnu energiju za poslednjih 20 godina da bi ometali jedinstvo i razvoj mlade Jugoslavije. Tako radeći, ti su iseljenici nesvjesni agenti sila osovine.

Od svih zavezničkih emigracija, jedino se jugoslovenska danas prvenstveno bavi sa budućem uređenjem svoje Otadžbine. Mi to smatramo preuranjenim i pogubnim. Jugoslaviju je okupirao neprijatelj; porobio i popalio njeno bogatstvo; stanovništvo pobio, odveo u koncentracione logore ili prepustio na milost i nemilost zimi, gladi i epidemijama. I da bude nesreća još veća, izvodi svoj pakleni plan bratoubilačkog rata. Prije nego se iseljenici upuste u dizertacije oko uređenja buduće Države, treba tu Državu osloboditi.

Da se to postigne, potreban je napor sviju nas, Srba, Hrvata i Slovenaca, koje god vjere bili; napor svih socijalnih klasa, od krajne desnice do krajne ljevice. Imamo puno lijepih primjera kod naših saveznika, kako se koordiniraju svi naponi ka jednoj općoj meti. Ikada vjetar promjeni pravac; kada dodje čas općeg napada, i mi ćemo razviti zastavu jugoslovenstva. Rame uz rame sa našim saveznicima, narod će i hrabra vojska generala Mihailovića, vojska Srba, Hrvata i Slovenaca, koja se tako herojski bori da bi održala zapaljenu buktiniju slobode u našoj lijepoj Domovini, zajednički istjerati neprijatelja i povratiti slobodu našem Starom Kraju.

Tek onda, braćo iseljenici, će biti momenat da se govori o uređenju Države, i to će uređenje biti onakovo, kako to bude odredio narod koji tu Državu sastavlja; narod koji se je žrtvovao i borio za njen opstanak i njenu slobodu. To mi iseljenici koji godinama, pa i decenijama, živimo u dalekom svijetu, ni pošto ne smijemo da zaboravimo.

2. JUGOSLOVENSKA NARODNA ODBRANA ima punu vjeru i osvjeđočenje da će naš mladi Kralj, potomak narodne dinastije Karagjorgjevića, unuk nekada najdemokratskijeg Kralja u Evropi, znati izabrati najbolji pravac kojim će uputiti NOVU JUGOSLAVIJU, kao što je ispravno shvatilo svoju visoku dužnost u sudbonosnim danima marta mjeseca 1941. godine.

Naša Vlada, sa dr. Slobodanom Jovanovićem na čelu, poznatim demokratom i renomiranim naučnikom, naročito na polju državnog prava, znati će, kao nekoć Masaryk, da brani prava naše Otadžbine. Ni on, ni general Draža Mihailović, a ni čitav jugoslovenski narod neće dopustiti da bude uzalud prolivena tolika krv i da Jugoslavija dobije, poslije pobjede, uređenje koje bi bilo protivno interesima naroda.

3. Posao Kralja i Vlade i naroda oko stvaranja nove Države ogroman je, titanski. Dužnost dobrih patriota bi bila da im pruže pomoć, moralnu i materijalnu, a ne da im, pored već ratom stvorenih problema stvaraju probleme, koji ili ne postoje ili su preuranjeni.

Pružiti Kralju i Vladi svu moralnu i materijalnu pomoć da se Otadžbina oslobodi od neprijatelja i izdajica, stvarati u iseljeništvu dobrovoljačke le-

gije, ali i nove, sviješne Jugoslovene - to je danas zadatak svih iseljenika.

JUGOSLOVENSKA NARODNA ODBRANA U ARGENTINI želi da kao odgovor iseljenicima iz Severne Amerike istakne sledeću važnu činjenicu: Ona odbija da vjeruje da je Jugoslavija pala zbog nesloge srpskog i hrvatskog naroda. Pala je pod udarcima uraganske sile njemačke vojske kojoj se nije htjela ropski da pokori. Pala je kao mnogo jača Francuska, Belgija, Poljska i druge zemlje. Vjerujemo da je usljed pete kolone, pristalica nacija - fašističke ideologije, otpor jugoslovenske vojske bio umanjen, otežan, u prkos nastojanju generala Dušana Simovića i ostalih pojedinih vojnih starešina, ali otežan samo do izvjesne mjere. Takvog razornog rada bilo je i u Norveškoj i u Francuskoj itd. Dakle u stoprocentno homogenim i vekovima starim državama. Zašto onda kriviti, ili bolje reći svaljiti svu krivicu na ceo hrvatski narod?!

Krivica je bilo i o tome će imati da dadu reo vojni sudovi, kada se jednom Država bude vaspostavila. JUGOSLOVENSKA NARODNA ODBRANA je užasnuta nad bezdušnim klanjem braće Srba u Hrvatskoj i Bosni i bezuslovno prihvata odluke devet savezničkih Vlada u Londonu u tom pitanju. Ona najoštrije osuđuje progon braće Slovenaca sa svoje vjekovne rodne grude i izjavljuje svoju veliku blagodarnost onima u Srbiji koji su svoju slovenačku braću bratski primili. JUGOSLOVENSKA NARODNA ODBRANA istotako osuđuje generala Nedića koji je prekršio svoju zakletvu Kralju i podložio se njemačkom okupatoru.

5. Uzajamni odnosi Srba i Hrvata pokazivali su u potonje vrijeme pred ratom jasnu tendenciju definitivnom i pravednom sredjivanju, na zadovoljstvo svih stranaka. Rat je, na žalost, prekinuo tu prirodnu evoluciju. Da nije došlo do toga rata, JUGOSLOVENSKA NARODNA ODBRANA U ARGENTINI ne sumnja da bi vrijeme koje je ljeći sve rane i izgladjuje sve prepreke, donjelo Jugoslaviji istu homogenost kao što ju pokazuje istorija drugih evropskih naroda. Dajmo da se taj ideal ostvari u NOVOJ JUGOSLAVIJI!

6. JUGOSLOVENSKA NARODNA ODBRANA U ARGENTINI, u dubokom uvjerenju da će naš državni brod srećno isplivati iz bure koja već pokazuje znakove stišavanja, i u znaku odanosti izvikuje:

DA ŽIVI VELIKA JUGOSLAVIJA. OTADŽBINA SVIH JUŽNIH SLOVENA!

DA ŽIVI NJEGOVO VELIČANSTVO KRALJ PETAR II.!

DA ŽIVI KRALJEVSKA VLADA! DA ŽIVE SAVEZNIČKE VLADE!

Rude Mikuličić
pretsjednik J.N.O.

PRIMORSKI ODBOR V ARGENTINI

Tudi v Južni Ameriki in zlasti v Argentini je pričelo živahno delovanje za dosego naših primorskih in koroških političnih ciljev.

V okviru JUGOSLOVANSKE NARODNE ODBRANE deluje ODBOR SLOVENCEV IN HRVATOV IZ ITALIJE, ki si je stavil iste cilje, kakor jih zasleduje "JUGOSLOVANSKI ODBOR IZ ITALIJE, ki je želna organizacija, opolno-moćena od našega naroda v Italiji, za osvobojenje in združenje vseh Slovencev in Hrvatov v meje VELIKE JUGOSLAVIJE. V odboru so naši rojaki gg: Marijan MEDVEŠČEK, Ivo MIHALJEVIĆ, Andrej ŠKRBEČ, Josip DEFRANČESKI in Ivan BERGIĆ.

JUGOSLOVANSKI ODBOR IZ ITALIJE pozdravlja svojo bratsko organizacijo in iz srca želi, da bi se naši medsebojni stiki čim bolj poglobili in da bi bili na ta način naši skupni uspehi čim večji in izdatnejši. - Naslov odbora je: PRIMORSKI ODBOR, CORRIENTE 3114. Buenos Aires. Argentina.

Izpod domačega latniba

IZ NEKEGA UJETNIŠKEGA TABORIŠČA je Rdeči križ prejel dopis z naslednjo vsebino: "Daleč smo od vas, ali to ne pomeni, da so vaša plemenita srca prenehala utripati za nas. To je bil dogodek, ki jih je podžgal in preobrazil v žar plemenitosti in sočustvovanja. - Bodite srečni! Mi smo vam iz srca hvaležni! Od tu iz taborišča plovejo naše molitve k Vsemogočnemu, da bi vas okrepil, da vzdržite pri tem veličastnem delu." Iz teh skromnih vrstic odmeva toliko medsebojne povezanosti in toliko zdravega duha, vere in zaupanja, da bomo storili vse, da tem našim siromakom čim izdatneje pomagamo. Pomagajte vsi, ki si na kakršenkoli način lahko odtrgate po kako pijastro! Rdeči križ vas kliče in vabi!

VELIKI USPEHI VOJVODE. Iz Londona poročajo, da so jugoslovanski četniki izvojevali veliko zmago nad Nemci v neposredni bližini mesta Konjic, ki je oddaljeno od Sarajeva približno 80 km v smeri proti Mostarju. Četniki so zavzeli Konjic. Prebivalstvo jih je pozdravilo z velikim navdušenjem. Bitka za Konjic se je vršila dne 8. in 9. julija. S četniške strani je bil udeležen močan četniški bataljon. Prebivalci Konjica so sami pomagali četnikom očistiti mesto in okolico od sovražnika. Zlasti številna strojniška gnezda Nemcev so pomagali uničiti prebivalci. Četniki so popolnoma očistili tudi vsa ostala naselja med Sarajevom in Mostarjem. Pri tem so popolnoma uničili nekaj 20 km železniške proge med naseljem Ostrožac in Jablanica. V Konjicu so četniki vse zaloge živil, ki so jih pobrali Nemcem, porazdelili med gladujoče civilno prebivalstvo. Med drugim številnim plenom je tudi 25 lokomotiv. Četniki so zavzeli tudi neko drugo manjše mesto v bližini Sarajeva.

BERLIN TOŽI. Berlinski radio napovedovalec se močno pritožuje nad delovanjem četnikov v Jugoslaviji. Nemško vrhovno poveljstvo ima s tem delovanjem precej preglavic. Napovedovalec pravi, da so jugoslovanski četniki razdeljeni v tri glavne skupine. Glavna skupina vodi borbe v Bosni, druga skupina operira v Zahodni Srbiji, tretja pa v Hercegovini in Črni gori. Četniki generala Draže Mihailovića delujejo tudi na obronkih Fruške gore, v neposredni bližini Novega Sada.

V ALBANIJI VRE. Četniške akcije so v Albaniji zavzele že zelo obširen obseg. Posebno nevaren je položaj Lahov v južnem delu Albanije. Da se ne bi razširjale neugodne vesti, ki mučijo Lahe v Albaniji, so oblasti prepovedale vstop v Albanijo vsakemu civilistu, ravnotako pa je prepovedano tudi zapustiti albansko ozemlje vsem civilistom tako albanske, kakor tudi laške narodnosti. Albanski četniki so bili do nedavnega še razkropljeni na številne majhne oddelke, od katerih je vodil vsak zase borbo. Sedaj je bil dosežen popoln sporazum. Poveljstvo nad vsemi albanskimi četniki ima bivši polkovnik albanske armade Bilal Nivića. V okolici albanskih petrolejskih vrelcev so četniki porušili večje število rezervarjev in so že tretjič poškodovali naftovod, ki vodi iz Kušova v Valono.

NA MADJARSKO PRIHAJAJO ŠTEVILNI RANJENCI. Donava je od Dunaja do Budimpešte polna bolniških ladij, ki dovažajo ranjene madjarske vojake iz vzhodne fronte domov. Posebno velike izgube je imela na ruski fronti II. madjarska armada. Mnogo bolniških ladij pa prihaja v Budimpešto tudi iz Romunije po Donavi. Nemški ranjenci, ki jih prevažajo te ladje se izkrcavajo v Budimpešti in jih oskrbujejo Madjari vse do ozdravljenja. Od tu pošiljajo rekonvalescente na Hrvaško in v Dalmacijo. Ves Balkan je sedaj že prenapolnjen z nemškimi ranjenci.

VPOKLICANCI NA HRVAŠKEM SE UPIRAJO. Pavelićeva mobilizacija traja že nekaj dolgih mesecev. Vpoklicanci so se javili komaj 20%. Pavelić stalno preti z represalijami v svojih časopisih ali izgleda, da brez uspeha. Sedaj so celo spremenili zakon o ustroju vojske in mornarice in spremenili tudi nekatere člene vojnega zakonika, da bi na ta način prisilili vpoklicance, da se prijavljajo v vojaško službo. Zadnji rok je bil določen za 1. julij. Sedaj orožniki lovijo vpoklicance in jih poskušajo z orožjem prisiliti, da se uvrstijo v ustaško vojsko. Na več krajih je prišlo do krvavih spopadov. Večina vpoklicancev pa se zateka v vrste zelenega kadra. Poučeni krogi mislijo, da je že nekaj deset tisoč kadrovcev po hrvaških in bosenskih planinah.

OSEBNI PROMET Z LJUBLJANO POPOLNOMA USTAVLJEN. Poročali smo že, da je Ljubljana obdana z žico in da je le nekaj malega prehodov odprtih, ki jih nadzirajo

miličniki. Vsak kdor prihaja ali odhaja iz Ljubljane mora imeti posebno propustnico, ki jo izda ljubljanska kvestura. Kdor potuje z železnico in se misli zadržati v Ljubljani, je izpostavljen najrazličnejšim mučnim preiskavam, ki trajajo včasih po nekaj dni ne glede na to ali ima potni list in druge potrebne listine v redu.

NA VSAKIH 50 m STRAŽA. Diplomatski potnik, ki je pred nekaj dnevi prispel iz Rima pripoveduje, da je od Trsta dalje opazil na vsakih 50 m železniške proge stražo. Njegov vlak je spremljala skupina 30 vojakov vse do hrvaške meje. Na različnih mestih v Sloveniji je ob progi opazil utrjena gnezda strojníc. Straže je opazil tudi po vsem delu Srbije. Na srbskem delu proge je bilo v vsakem vagonu po 20 nemških vojakov.

UVEDBA LAŠKE ZAKONODAJE V SLOVENIJI. Na področju Slovenije so lahi uvedli laško zakonodajo. Ukinili so vse prejšnje zakone. Ta ukrep je izzval med prebivalstvom mnogo negotovanja, ker je povzročil celo vrsto zmešnjav, ki jih ni mogoče urediti z enim samim podpisom.

PRUSIJAŠKA SOLDATESKA KRAVALIRA PO TRSTU. V Trstu in okolici, posebno pa v San Marcu je polno prusijaških vojakov. Obnašajo se zelo surovo. Pred dnevi je prišlo v neki okoliški gostilni do pretepov med prusijaškimi in laškimi vojaki. Posredovati je morala vojaška policija, ki pa so jo gestapovci enostavno postavili na ulico. Pri spopadu je bilo 7 laških vojakov ranjenih.

PRUSIJAKI SE SELIJO IZ SICILIJE. V zadnjih časih so pričele odhajati prusijaške edinice iz Sicilije na rusko fronto. Tudi pruska Luftwaffe je odšla skoro v celoti. V sami Italiji, zlasti pa v gornjeitalijanskih mestih so ostale močne nemške garnizije. Gestapo pa je dobila še znatna pojačanja.

SPODNJA ŠTAJERSKA IN GORENJSKA STA POLNI RANJENCEV. V Maribor, Ptuj, Celje, Rimske Toplice, Rogaška Slatina, Konjice, na Bled, v Kranjsko goro, v Bohinj, na Jesenice, v Kranj, v Radovljico, v Skofjo Loko in v Kamnik je prispelo v zadnjih tednih veliko število nemških ranjencev in rekonvalescentov. V glavnem so jih nastanili v šolska poslopja. Generalni major Hornung in gauleiter Thimel sta obšla vse večje gorenjske kraje in odredila v posameznih občinah, koliko postelj morajo preskrbeti za ranjence. Mariborska bramborska standarta, ki oskrbuje bolnišnice v Mariboru je rekvirirala v mariborski okolici vsa razpoložljiva ležišča za namestitve ranjencev.

BEGUNCI IZ PORURJA PRIHAJAJO NA ŠTAJERSKO. Na Južno Štajersko je prišlo že polno družin iz Porurja. Zaradi velikega navala so prehranjevalne prilike zelo težke, tako se vsaj pritožujejo v Radgoni in Slovenskih goricah.

ZOPET SO NA VRSTI KOPRIVE. V prvi svetovni vojni se je pokojna Avstrija proslavila z uniformami, ki so jih napravljali iz kopriv, ker ni bilo drugih tekstilov na razpolago. Sedaj poročajo iz Štajerske in Gorenjske, da je tudi tam zapovedano, da šolski otroci nabirajo koprive in jih oddajajo vojaškimi oblastem. Koprive nabirajo tudi na Madjarskem. Nemci imajo v teh mesecih velike skrbi, kako bodo oblekli svojo armado v zimskem času, zlasti pa tiste milijone, ki bodo na ruski fronti. Lanska ostra zima jim je povzročila ogromne izgube, ki jih sedaj tudi sami priznavajo. Koprive sicer pečejo, če pa tudi grejejo, to vedo samo prusijaški "znanstveni veleumi".

ROBIDNI LISTI KOT ČAJ. Nemške oblasti na Koroškem so zaukazale, da morajo šolski otroci in tudi ostali prebivalci, ki drugače niso zaposleni, nabirati robidne liste, ki jih uporabljajo armada kot nadomestek za čaj. Tudi to ni nikak nov izum, pač pa so ga poznali že v prvi svetovni vojni. Po vsem se vidi, da so Nemci s sirovinami precej pri kraju. To je bilo tudi 1. 1918 in posledice niso izostale.

NOVI MLADI ČASTNIKI V NAŠIH EDINICAH. Nj. Vel. Kralj je povišal določeno število narednikov-dijakov v čin podporočnika. Pri isti priliki je bilo povišanih v isti čin tudi nekaj aktivnih podčastnikov. Uredništvo "BAZOVICE" praviskreno čestita mladim jugoslovanskim častnikom z vročimi željami, da bi bili njihovi uspehi za slavo in osvobojenje naše zaslužjene domovine kar najuspešnejši.

NAJNOVEJŠE POROČILO VOJVODE. Četniki so zavzeli naselje Ljubuški v južnem delu Hercegovine, kakih 25 km od Jadranske obale. Drugi odredi na severu Bosne so v nočnem napadu zavzeli Prajavor. Pri tem napadu je bilo ujetih 1200 sovražnih častnikov in vojakov.

IZREZKI IZ ŽIVLJENJA ZASUŽNJENE DOMOVINE

(ZRCALO LJUBLJANSKEGA "JUTRA" V DNEH: 25., 26., 27., 28. JUN. IN 1. JUL. 1942.)

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino in Poveljnik XI. Armadnega Zbora

objavlja:

Dne 7. t. m. so nekateri uporniki ubili postajenačelnika na Drenovem griču in njegovo ženo.

V noči na 13. t. m. so uporniški elementi umorili na Brezovici nekega Slovenca in 2 njegova sina, ker se je upiral, da bi odpeljal njegovega tretjega sina.

V noči na 14. t. m. so nekateri komunisti ubili župana v Horjulu in njegovo ženo.

Sklicujoč se na proglas z dne 24. aprila t. l. in ker je brez haska potekel določen rok za aretacijo povzročiteljev omenjenih zločinov, je bila odredjena ustrelitev 8 oseb, ki so zanesljivo krive komunističnega in terorističnega delovanja.

Kazen je bila izvršena 25. t. m. ob 11.15.

Ljubljana, 26. junija 1942-XX.

Imenovanje predsedstva Pokrajinskega korporacijskega sveta

Z odlokom Visokega komisarja za Ljubljansko pokrajino so bili imenovani za predsednika Pokrajinskega korporacijskega sveta: dr. Edvard Bisia, podprefekt, za podpredsednika g. Ivan Mohorič, za strokovnjaka Pokrajinskega korporacijskega urada pa dr. Attilio Apollonio.

Prepoved prometa od 17.-5. ure

Visoki komisar Ljubljanske pokrajine je na osnovi zakonskega dekreta z dne 3. maja 1941-XIX. št. 291, na osnovi svoje odredbe z dne 30. oktobra 1941-XX. št. 35 glede ureditve prometa in obratovanja javnih lokalov, v sporazumu z Vojaško oblastjo

odredil:

Čl. 1. Od danes, dne 29. junija 1942-XX. do vstevši 1. julija t. l. se prepoved prometa v mestu Ljubljani prestavi na 17. uro in velja do 5. zjutraj.

Vse trgovine, javni lokali in javna zabavišča se v tem času zapro ob 16.30.

Zapora in predpisi o potrošnji obvezilnega in zdravilnega materiala

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino na podstavi člena 3. kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XIX. št. 291, in smatrajoč za potrebno, urediti potrošnjo obvezilnega in zdravilnega materiala, odreja:

Čl. 1. Kdor ima iz kakršnega koli naslova obveze, gaze, hidrofilno vato, jodovo tinkturo, čist ali denaturiran alkohol, jih mora do vstetega 27. t. m. prijaviti Visokemu komisariatu. VI. oddelku.

Maslo, olje in sladkor za mesec julij

Za mesec julij bodo ljubljanski opravičenci dobili na vsako živilsko askaznico po 300 g masla in 400 g olja.

Pojasnilo k razveljavljenju zaznamovanih bankovcev

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je v pojasnilo naredbe z dne 19. junija 1942-XX. št. 119, tičeče se neveljavnosti prenarjenih novcev in bankovcev ter njih oddaje, točno določil, da se nanašajo omenjeni predpisi samo na one novce in bankovce, na katerih so bili na kakršen koli način vtisnjeni znaki, besedila ali kratice, ki pomenijo zaničevanje ustavnih institucij Oboroženih sil, pravnega reda italijanske države ter njihovih emblemov, ali ki so v splošnem žaljivi za ugled in za čustvovanje italijanskega naroda.

Ljubljana, 23. junija 1942-XX.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino
Emilio Grazioli

Predpisi o rabi plovil v vodah pokrajine

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino na podstavi člena 3. kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XIX. št. 291, smatrajoč iz razlogov javnega reda za potrebno, urediti rabo plovil v vodah pokrajine, in po zaslišanju vojaškega oblastva odreja:

Čl. 1. Prepoveduje se na vodah pokrajine raba čolnov, velikih tovornih čolnov, splavov in plovil vobče, na kakršen koli pogon in v rabi za kakšno koli službo ali namen.

Preklic priznanja starokatoliške cerkve

Čl. 1. Preklicuje se priznanje starokatoliške cerkve in se njena vodeča bogoslužna občina razpušča. Na ozemlju Ljubljanske pokrajine je prepovedano javno izvrševanje starokatoliškega bogoslužja.

Gorenjska mladina pri kmetiskem delu v Nemčiji. Celovski dnevnik poroča: Pred nekaj tedni je prišlo mnogo gorenjskih in meziških fantov in deklet h kmetiskemu delu na Švabsko in v Srednjo Nemčijo. Neko dekle je pisalo domov: »Zdaj sem 14 dni v taborišču. Začetek je dober. Všeč mi je. Taborišče je lepo.

Raztegnitev predpisov za kolesarski promet na tricikle

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino na podstavi člena 3. kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XIX. št. 291, glede na svojo naredbo z dne 25. marca 1942-XX. št. 51, in smatrajoč za potrebno, da se razširijo predpisi za kolesarski promet na tricikle, odreja:

Čl. 1. Prepoved iz členov 1 in 2. naredbe z dne 25. marca 1942-XX. št. 51. se razširja na rabo triciklov ali tovornih vozil na nožni pogon.

Uporabljanje takih vozil na ozemlju mesta Ljubljane in Ljubljanske pokrajine je dovoljeno osebam, ki imajo posebno dovolilnico, katero izda na prošnjo prizadetih in v primerih dokazane potrebe kvestor v Ljubljani ali postaja kr. karabinerjev za kraj, kjer ima prosilec svoje stalno bivališče ali kjer navadno biva.

n. Maksimalni cenik za pivo. Okrajni civilni komisar je izdal za novomeški okraj nov cenik za pivo: Odslej veljajo za Novo mesto in okoliške občine naslednje cene piva: v vrčkih pol litra 3.45 lire, tri deci 2 liri; v originalnih steklenicah pa 4.30 lire. V občini Sv. Križ pri Kostanjevici in Žužemberku stane pol litra piva 3.70 lire, tri deci 2.20 lire in v originalnih steklenicah 4.55 lire; v občini Velika Loka stane pol litra 3.20 lire, tri deci 1.90 lire.

Sprememba predpisov za promet v času nočne prometne zapore

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino glede na člen 1. naredbe z dne 30. oktobra 1941-XX št. 135 in na podstavi kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XIX št. 291 odreja:

Člen 1. Vse dovolilnice za kroženje v času nočne prometne zapore, ki so bile izdane kakor koli do dneva objave te naredbe, se začneš z dnem 1. julija 1942-XX razveljavljajo.

Dragocen puran. V Volšperku je bila izrečena sodba v nenavadnem primeru navijanja cen. Zagovarjati sta se morala neki Maks Theis in neki Janez Mooser. Prvi je kupil, drugi pa prodal purana za 350 mark. Kupec kakor prodajalec sta morala zdaj plačati vsak po 350 mark kazni.

= Podržavljenje zapuščenih posestev v Južni Srbiji. Iz Sofije poročajo, da je bolgarsko kmetijsko ministrstvo odredilo registracijo vseh posestev in priključenih krajev Makedonije, Tratijske in Južne Dobrudže. Gre za posestva, ki so prej pripadala jugoslovenskemu, grškemu ali rumunskemu državnemu erarju ali pa osebam, ki so deželo protizakonito zapustile. Vsa ta posestva preidejo v last bolgarske države. Če gre za stanovanjske hiše, bodo stanovanja dana v najem, kmetijska posestva pa prevzame naselitveni sklad, ki bo nato posamezna polja ali posestva začasno dal v zakup, dokler ne bodo dodeljena novim naseljencem. Ministrstvo je samo v skopeljskem okrožju ugotovilo 100.000 takih zapuščenih posestev.

Kantata „Oljki“

V nedeljo, dne 28. junija, ob 14.15 bo odajal EIAR Radio Ljubljana izvedbo zadnjega dela Gregorčič-Sattnerjeve kantate »Oljki«. Njena prva dva dela smo slišali letošnjo cvetno nedeljo (»Glej, prišla oljčna je nedelja«), jutri pa bosta radijski orkester in komorni zbor, ki ju vodi dirigent Drago Mario Šijanec, s sodelovanjem basista Toneta Petroviča izvedla še poslednji del kantate p. Hugolina Sattnerja. Koncert se prične s pozdravnim zborom

»Oj drago oljkovo drevo,
pozdravljam te srčno!«

Sledila bo goreča želja, ki jo naš veliki pesnik Simon Gregorčič takole oblikuje:

»O, da bi ti mladika mila
nevihto tudi tolažila,
Da v meni vsaj bi jo vmirila!
Srce mi pravi, da jo boš
če prej ne, ko me boš kropila.«

Nato skladatelj s pretresljivo žalno koračnico slika prived svoje smrti. Bas-solo poje:

»Pred duhom vidim nizko sobo
a v sobi blede sveč svetlobo,
med svečami pa spava mož

on trdno spi, nevzdravno spi.

Oj bratje, ko se to zgodilo bo,
tedaj končana pot bo moja,
in konec bo težav in boja.«

Tukaj se solistu priključi zbor in zapoje ob svečanih akordih orkestra:

»Tedaj potihne za vsekdar
srca mi in sveta vihar.«

Oba, pesnik in skladatelj, tega trenutka ne slikata pesimistično, nego jasno, mogočno, osvetljeno z zarjo večnosti.

S koncertom bo gotovo zelo ustrezno ljubiteljem Gregorčičeve poezije in plemenite Sattnerjeve lir.